

SO V HOJI TOZD POHIŠTVO JUGOSLOVANSKI REKORDERJI?

400 proizvodnih minut draži nedelavne

Morda smo preveč let obiskovali le tiste delovne kolektive, ki so nas zvalili z bliščem (upravnih) zgradb? Podoba žage DO Hoja TOZD Pohoštvo Polhov Gradec je bila očitno premalo izstopajoča, da bi pritegnila časnikarsko zvedavost. Smo jim delali krivico?

TOZD Pohoštvo Gradec je po številu zaposlenih (189) in po prihodu (630 milijonov din) največja temeljna organizacija Hoje. V Polhovem Gradcu ima oddelka Žaga in Pohoštvo, na Koprski cesti pa oddelke Tapetništvo. Letos bodo izvozili za okrog 2,1 milijona dolarjev pohoštvskih izdelkov in opreme.

Katero so posebnosti pogradske žage, smo izvali v pogovor direktorja tozda Albina Meteža?

»Na pogled je naša žaga res skromna. A naj povem, da jarmenik sovjetske izdelave porabi za razrez hlodov dvainpolkrat manj časa, kot prejšnji stroj. Z dodajnimi in obveznimi transportnimi trakovi pa smo tudi zmanjšali obseg ročnega dela. Letos razžagamo okrog 10 tisoč kubičnih metrov lesa. Pretežno iz naše okolice. 60-70 odstotkov je smrekovih, precej bukovih in hrastovih, nekaj pa še jesenovih, češnjevih, brestovih, jelšinih in drugih hlodov. Izvozimo malo desk, saj smo se dogovorili, da bomo te polizdelke namenjali predvsem domači lesni industriji.

V zadnjem času je precejšnje zanimanje za posebne, domače vrste lesa. Tako smo pripravili za ZRN 400 kubičnih metrov češnjevega lesa. V ZRN, Franciji, Belgiji, Švici je veliko povpraševanje po pohoštvi iz češnjevine in podobnih vrst lesa. Tudi pri nas snujemo v dokumentih za obdobje 1986-1990, da bi izdelovali del pohoštva iz teh lesnih tvarin, saj bi ga kot visokokakovostne proizvode lahko po izjemno ugodnih cenah prodali v tujino.

Navedli ste podatek, da boste izvozili za 2,1 milijona dolarjev. Kam in s čigavim komercialnim prizadevanjem?

»Trenutno izdelujemo opremo za bolnici in farmacevtsko fakulteto v Libiji ter za objekte v Iraku. Skupaj s Hoblesom se v Londonu dogovarjamo za prevzem naročil za izdelavo pohoštva za Saudovo Arabijo in druge dežele Bližnjega vzhoda. Preko naše komercialne službe in kolegov v Slovenijalesu, Lesnini, Jugodrvu in drugih tovrstnih delovnih organizacij, smo dali za 12 milijonov dolarjev ponudb. Koliko naročil bomo dobili, je težko reči, a prav gotovo bomo morali razširiti krog sodelavcev v drobnem gospodarstvu, da bomo lahko v celoti in pravočasno izdelali naročeno opremo.

Zaradi česa se običajno zatika pri uresničitvi izvoznih naročil?

»Naročnik si zaželi določeno barvo, okrasek, blago, usnje, ultrapas, itn, ki ga je mogoče v neomejenih količinah dobiti na zunanjih tržiščih. Pri nas pa željenega izdelka ni. Zaradi takih, po vrednosti drobnih želja, moramo odpreti na desetine vrat in milostno prositi za uvozno dovoljenje. Deviz imamo dovolj, a tudi v takih primerih nam reže kruh administracija. Ni prav, da nam naših

poslih krojijo usodo neprizadeti ljudje v republiških in zveznih uradih.«

Naročila pridejo iznenada, tudi pod časovno in količinsko neugodnimi pogoji. Kako se organizirate?

»Običajno so dobavni roki resnično napeti. Naši delavci, predvsem pa delavke, vedo, da jadikovanje ne bo dalo izdelkov. V tovarno pridejo katerokoli uro ali dan in marljivo delajo. V proizvodnji imamo po zadnjih izračunih 86-88 odstotni izkoristek delovnega časa. Žal tak še ni v režijskih službah in na žagi, a naš stabilizacijski program vodi tudi ti skupini delavcev k uspehom sodelavcev v proizvodnji. Naš stabilizacijski program ni skupek besedičenj, za kar so člani naše OO ZK označili tudi gradivo 13. seje CK ZKJ, ampak zajema povsem določena spreminjanja delovnih in organizacijskih razmer. Uspelo nam je, da prejme proizvodnja le popolnoma razčiščene dokumente, ki jih rabi za izdelavo produktov. Da so ti resnično taki, odgovarjam neposredno jaz. Realna vrednost naših zalog pada, nominalna pa se prilagaja inflaciji. Ta del sredstev ne sme preseči dovoljene vsote, ker bi vsem nam potem lahko nevarno zmanjšal dohodek. Naša disciplinska dejavnost pozna le dve stopnji: pogovor in nasvet, če pa to ne zaleže, pogojno ali resnično izključitev. Kolektiv, v katerem so predvsem domačini, sam izloča nedelavne. Veliko rezervno pa imamo še pri nabavi polizdelkov in surovin nelesnega značaja. Naša nabavna služba je v Ljubljani. Ta oddaljenost podaljša čase nabav, pa tudi neposredno soočanje s proizvodnjo žal ni tako prizadeto, kot če bi bila nabava pri nas. Zato razmišljamo o nakupu službenega avtomobila. Pa so delavci proti, ker menijo, da morajo delavci v nabavi vestno izpolnjevati svoje naloge tudi do našega TOZD in, da potrebujemo trenutno še nekatere bolj proizvodne stroje. Razumem jih, a povsem se ne strinjam z njimi. Čas je denar. Tega pa je vse manj. Tudi tega se morajo zavedati naši pridni delavci.

V TOZD Pohoštvo v Polhovem Gradcu pripravljajo planske dokumente za drugo polovico osemdesetih let. Ugotavljajo, da bo tudi pri njih težko uskladiti želje in možnosti.

STANE JESENOVEC

Zaprisega Andreja Glavnika

Četrtega oktobra je pri predsedniku občinske skupščine slavnostno zaprisegal novi član občinskega izvršnega sveta Andrej Glavnik, ki je bil izvoljen na skupščini 26. septembra.

Andrej Glavnik je diplomirani agronom. Dosedanje delovne izkušnje, poznavanje problematike na področju kmetijstva ter družbenopolitična aktivnost zagotavljajo uspešno opravljanje funkcije člana izvršnega sveta in predsednika komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in preskrbo

Na polje le s tehnično pregledanim traktorjem

Delavci Integrala so tudi letos v naši občini opravljali tehnične preglede traktorjev, tako da kmetom ni bilo treba v mesto. Akcija se je začela v Dobrovi, nadaljevala pa se v Polhovem Gradcu, Šentjoštu, Horjulu, Vnanjih Goricah, Preserju, na Igu, kjer so v enem dnevu pregledali skoraj 400 traktorjev, kar je bil, kot kaže, kar nekoliko prevelik zalogaj, zato bodo drugo leto preglede

raztegnili na dva ali tri dni. Po pregledih na Školjci se je štirinajstnevna akcija končala na Barju pred zadrudnim domom oziroma na novi postaji sedemnajstice, od koder je tudi naš posnetek. Na Barje so prišli tudi nekateri zamudniki iz drugih krajev, ki so morali odpraviti pomanjkljivosti, ki so jih pregledniki ugotovili v prejšnjih pregledih. (Foto: Danilo Hinič)

IZ DO ILIRIJA - VEDROG

Težave so dobro preveslali

Ena zadnjih sej izvršnega sveta občine je bila v Iliriji-Vedrog, ki je pripravila osnovno informacijo za aktiviranje priprav na oblikovanje Analize razvojnih možnosti za obdobje 1986-1990.

Ilirija-Vedrog predstavlja v viškem gospodarstvu eno petino industrijske proizvodnje in ravno toliko konvertibilnega izvoza. V letu 1981 so bili sicer nekoliko slabši rezultati, ki pa se sedaj z leta v leto popravljajo. Manj ugoden je le velik delež uvoza, ki je konvertibilen in se še povečuje.

Dejstvo je, da se Ilirija-Vedrog na vse mogoče načine trudi izboljšati svoj položaj in da ji to tudi uspeva. Še vedno je na prvem mestu v Jugoslaviji na področju proizvodnje sveč, je vodilna organizacija v kozmetiki z 20 odstotnim tržnim deležem, visoko je njeno mesto v proizvodnji kemijskih izdelkov.

Kot rečeno, je tovarna leta 1981 zašla v težave, potrošnja njihovih izdelkov, razen zobnih past, je izredno padla. Velik vzrok takšnemu stanju je bilo pomanjkanje deviz. Že 1983. leta pa so se lahko pohvalili z naraščanjem potrošnje in proizvodnje.

Največja je bila proizvodnja 1979 in 1980, večja kot danes, jasno je torej, da morajo povečati produktivnost. Reči je resda lahko, težje pa je to realizirati. 90 odstotkov njihove opreme je namreč že odpisane, veliko je še vedno ročnega dela, delovni pogoji so težki.

Večji proizvodnji naj bi sledil tudi večji izvoz, ki ga ne pojmujejo le kot vir za pridobivanje deviz ampak kot izrazito razvojno komponento, ki edina lahko garantira trajni razvoj delovne organizacije. Seveda pa izvažati ni lahko, trg je glede kozmetičnih izdelkov izredno zahteven in tudi nasičen, nekaj bodo morali zato storiti tudi pri privlačnejši embalaži svojih izdelkov.

Razvoj pa seveda ni odvisen le od sodelovanja z Zapadom ampak tudi od lastnega znanja. Tudi tega se v Iliriji zavedajo, saj so namenili dvesto starih milijonov v sklad za inovatorje, ki se s prvimi izboljšavami že pojavljajo. Navezujejo tudi stike z našimi znanstveno-raziskovalnimi organizacijami in fakultetami.

Izdelane imajo že razvojne projekte. Usmerili se bodo na razvoj domačih surovin za zobne paste in barvila za lase, razvijali bodo polizdelke za kozmetične in kemijsko tehnične izdelke, loščilna sredstva za industrijo plastike, svečarsko tehnologijo, integralni sistem kontrole kakovosti in poslovne

informatike. Razvojne možnosti so skratka izredno velike in v Iliriji-Vedrog jih hočejo čimveč izkoristiti, zato se skušajo uveljaviti tudi na drugih področjih (impregnacijska sredstva za tekstil in usnje, pomožna sredstva za izdelavo gume in plastike, proizvodnja plastične embalaže, proizvodnja opreme za kozmetične in frizerske salone, razvoj oksidativnih barvil...).

Ob vseh teh razvojnih načrtih pa velja omeniti dokaj nizko izobrazbeno strukturo proizvodnih delavcev. Okoli deset odstotkov zaposlenih ima višjo ali visoko izobrazbo, vendar ti delavci delajo v razvojnih oddelkih. Slabo je tudi stanje zaposlenih glede starosti, saj je kar 48 odstotkov zaposlenih starejših od 40 let, kar 68 odstotkov zaposlenih je žensk. Žal pa delavci niso dovolj do izobraževanja ob delu ali iz dela.

NINA ČOŽ

DELEGATI SPRAŠUJEJO

O projektu osnovne šole Kolezija

Delegacija krajevne skupnosti Kolezija je že pred časom zastavila delegatsko vprašanje v zvezi s projektom za osnovno šolo Kolezija, kakšne posledice nosi prejšnji projektant - DO Emonaprojekt, s katerim je bila prekinjena projektantska pogodba, kakšen vpliv ima ta spor na pričetek gradnje in kdaj bo gradnja zaključena.

Na vprašanje je odgovoril Komite za družbene dejavnosti. Ker se razgovori v zvezi s prekinitvijo pogodbe med projektantsko organizacijo Emonaprojekt in Skupnostjo samoprispevka III še niso zaključili, mora pa jih obravnavati še izvršni odbor Skupnosti tretjega samoprispevka, o dokončnih rezultatih seveda še ne moremo poročati. Ker pa je bilo lokacijsko dovoljenje izdano 7. septembra, bo skladno s tem nov projektant predložil projektno dokumentacijo za pridobitev gradbenega dovoljenja.

Pričetek gradnje osnovne šole Kolezija še ni natančno določen. Dela na projektni dokumentaciji in očiščenju zemljišča (tudi izpraznitve dveh stanovanjskih objektov) potekajo pospešeno. Projekt za gradbeno dokumentacijo je v zaključni fazi in bo izdelan že v tem mesecu. V novembru bodo pridobljena vsa

potrebna soglasja za gradbeno dovoljenje. Sočasno z navedenim potekom gradbenih del se pripravljata investicijski program in razpis za oddajo gradbenih del. V kolikor bo vse potekalo v skladu z zastavljenimi roki, naj bi se gradnja začela v začetku prihodnjega leta. Sama gradnja bo trajala štirinajst mesecev, tako da bi se šolska vrata morala odpreti v šolskem letu 1986/87.

O štipendijah za kmetijske šole

Ali kmetijske organizacije na področju naše občine v letošnjem letu načrtujejo razpis štipendij za področje kmetijstva in če jih, kolikšno je število teh štipendij. Če pa štipendij ne razpisujejo, naj delegatski skupščini razložijo, kje so vzroki in kje so rešitve, je delegatsko vprašanje občinske konference ZSMS Vič-Rudnik.

Na vprašanje je odgovorila kadrovska služba občinske skupščine. V razpisu ni sodelovala nobena OZD s področja kmetijstva iz naše občine. Izvršni svet je po obravnavi problematike razvoja kmetijstva podal pobudo za razpis štipendij tudi v letošnjem letu. Kmetijska zadruga Ljubljana TZO Vič pa bo ta mesec razpisala tri štipendije za V. stopnjo na kmetijski usmeritvi in eno štipendijo na Biotehnični fakulteti.

Enostavnejša pot v tujino

Pred mesecem in pol je pričela veljati dopolnitev odredbe o pologu za prehod meje. Z njo so poenostavili službena potovanja obrtnikov. Tem ni več potrebno dobiti izjave na občinskem obrtnem združenju in dovoljenje na medobčinski gospodarski zbornici, ampak jim sedaj tako dovoljenje izdajo kar v pisarni obrtnega združenja. Obrtniki so v danih razmerah zadovoljni s poenostavitvijo tega postopka. Od 10. septembra jim lahko izda združenje štiri dovolilnice za prehod meje brez pologa za leto 1984. Dosedaj so izdali 170 takih dovolilnic na združenju, skupaj pa v času od 1. januarja, 480. Če vemo, da potrebujejo obrtniki iz tujine surovine in polizdelke, rezervne dele in, da morajo obiskati tudi nekatere strokovne prireditve, je število izdanih dovoljenj sorazmerno skromno. 1020 nosilcev obrti v naši občini po teh statističnih izračunih letos še ni prestopilo službeno državne meje brez pologa. To dokazuje, da prosijo obrtniki za dovoljenje le v nujnih primerih.